

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges, at arbejde for obligatoriske forebyggende hjemmebesøg til alle ældre over 65 år

(Medlem af Inatsisartut Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling)

1. behandling

Tak for dette beslutningsforslag, som sætter fokus på ældre over 65 års trivsel efter endt arbejdsliv. Det er Naalakkersuisuts politik, at ældre som er gået på pension, har gode vilkår og kan være med til at bidrage til samfundet ud fra deres evner og ressourcer.

Vi har allerede i dag en ordning, som er hjælpsom overfor ældre med behov for støtte, idet der lovgivningsmæssigt er der fastsat bestemmelser om hjemmehjælp til blandt andet ældre i landstingsforordningen om offentlig hjælp og bekendtgørelsen om hjemmehjælp.

I § 29 i forordningen er anført, at det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for, at der i kommunen findes en hjemmehjælpsordning, således at der kan ydes praktisk bistand i hjemmene af hjemmehjælperne, der er egnede til at varetage dette hverv.

I bekendtgørelsen om hjemmehjælp er fastsat, at iværksættelse af hjemmehjælp kan finde sted på baggrund af såvel sociale som helbredsmæssige årsager efter henvisning fra ansatte i sundhedssektoren og ansatte ved de sociale myndigheder samt, at hjemmehjælp kan søges af personer og familie, der selv skønner at have behov for dette. Den kommunale administration af hjemmehjælpen skal ske koordineret med øvrige myndigheder og brugere.

Hjemmehjælpens mål er, at brugerne kan forblive i eget hjem under betryggende forhold og derved undgå at skulle flytte til en ældreinstitution.

Vedrørende antal ældre, som modtager hjemmehjælp, viser en undersøgelse i 2012 fra HS Analyse, at 17 % af ældre over 55 år, dvs. ca. hver sjette ældre modtager hjemmehjælp. Behovet for at modtage hjemmehjælp stiger markant med alderen.

Vedrørende kommunernes udgifter til hjemmehjælp er det Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning fra 2011 anført, at kommunernes samlede udgifter til hjemmehjælp, dvs. inklusiv til syge og handicappede har været på i alt 44 mio. kr. i 2009, og at der vil ske mere end en fordobling af udgifterne til hjemmehjælp til 103 mio. kr. i 2035, primært som følge af øget antal ældre. Der foreligger ikke oplysninger om antallet af ansatte hjemmehjælperne.

Forebyggende hjemmebesøg er ikke lovpligtig i Grønland. Der er dog allerede etableret ordninger nogle steder i Grønland, bl.a. i Nuuk i Kommuneqarfik Sermersooq samt i Qeqqata Kommunia. I Danmark er ordningen et frivilligt tilbud til ældre.

Et forebyggende hjemmebesøg er et uopfordret, men ikke uanmeldt, besøg i eget hjem som foretages af kommunen. Formålet er at drøfte den pågældende borgers aktuelle livssituation og kan derfor også anvendes til tidlig opsporing af demens. Hjemmebesøgene skal hjælpe de ældre til bedre at udnytte egne ressourcer og bevare funktionsniveauet længst muligt. Disse besøg kan være en vigtig del af den samlede forebyggende og tidlige indsats på demensområdet.

Derudover er formålet med tilbuddet om forebyggende hjemmebesøg også at opprioritere den forebyggende og sundhedsfremmende indsats over for ældre ved at skabe tryghed og trivsel samt yde rådgivning og vejledning om aktiviteter og støttemuligheder. Endvidere skal hjemmebesøg også indeholde oplysning om hjælpeforanstaltninger, som forebygger og løse eventuelle problemer i opløbet samt styrke de ældre muligheder for at øge det sociale netværk mv.

Naalakkersuisut er enig med forslagsstilleren i, at man bør sætte særlig opmærksomhed på ældre, idet der bliver flere og flere i Grønland. Naalakkersuisut har med udgangspunkt i dette arbejdet med en strategi om ældre i fremtidens Grønland, som Naalakkersuisut fremlægger på denne efterårssamling. Det er visionen, at ældre gennem selvbestemmelse og medansvar kan have et liv med kvalitet, og at samfundet tilbyder den omsorg, der er nødvendig for at leve et værdigt liv som ældre. Ligeledes lægger strategien op til, at samfundet skal gøre brug af de ældres ressourcer. De har en masse kompetencer og viden, som de kan dele ud af.

Nærværende forslag kan indgå i opfølgning på strategien om ældre i fremtidens Grønland, hvor også kommunerne vil have mulighed for at drøfte forebyggelse på ældreområdet. Såvel Naalakkersuisuts ønske om at udbygge hjemmehjælpsordningen og hjemmeplejen som forslaget om forebyggende hjemmebesøg til ældre kan indgå i det videre arbejde.

Der er imidlertid behov for en analyse af behovene for hjemmehjælp og hjemmepleje for fremover at udvikle tiltag indenfor de områder, hvilket skal ske i samarbejde med kommunerne og sundhedsvæsenet. Det forventes også, at flere borgere vil få demens, hvor denne særlige gruppe kræver mere opmærksomhed med hensyn til støtte og hjælp.

Dertil er det vigtigt at nævne, at der bør satses på kompetenceudvikling af alle personalegrupper på ældreområdet, bl.a. på baggrund af betydelig personaleudskiftning i hjemmeplejen.

Med ovennævnte bemærkninger indstiller Naalakkersuisut forslaget til forkastelse.